

แผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ LDD ZONING

การปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสม ด้วยระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD Zoning) เป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทั้ง สพข. และ สพด. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลการใช้ที่ดินในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบผ่านระบบ LDD Zoning ให้เป็นปัจจุบัน และตรงกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ ซึ่ง สพด. สพข. จะสามารถนำข้อมูลดังกล่าว ไปใช้ในการวางแผนจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการทำงานครั้งนี้ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔ เป็นหน่วยงานนำร่องที่ดำเนินการนำระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD ZONING) ไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีขั้นตอน ดังนี้

๑. แนวทางการทำงานของ สพข. ๔

๑.๑ หลังจากได้รับบันทึก ศทส. ที่ กษ ๐๘๐๗/๗๙๗ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง “ส่งมอบฐานข้อมูลแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ LDD Zoning ให้แก่ กนผ.” สพข. ๔ ได้สร้าง Core Team (LDD Zoning) ประจำ สพข.๔ และ กำหนดเป้าหมายปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ให้ สพด. ในสังกัดทั้ง ๗ แห่ง ปรับปรุงข้อมูลการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสม ด้วยระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD Zoning) มีเป้าหมาย สพด. ละ ๗๐๐ ไร่/เดือน

๑.๒ สพข. ๔ จัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD Zoning) ให้กับ สพด. ในสังกัด และ สพด.อุบลราชธานี นำไปขยายผลการใช้งานระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD Zoning) โดยจัดเป็นหลักสูตร Unit School ของหน่วยงาน อบรมให้กับเจ้าหน้าที่ที่จะออกปฏิบัติงานภาคสนาม

๒. กระบวนการทำงานของ สพด. ในการปรับปรุงข้อมูลการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสม ด้วยระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD Zoning)

๒.๑ การเตรียมข้อมูลก่อนออกสำรวจภาคสนาม

๒.๑.๑ สพด. คัดเลือกพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว (N) ด้วยแอปพลิเคชัน Agri-Map Online และ แอปพลิเคชัน LDD Zoning (เอกสารแนบ ๒)

๑) ใช้แอปพลิเคชัน Agri-Map หาพื้นที่เป้าหมายจากฟังก์ชัน “พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ” > เลือกชนิดพืช “ข้าว” > เลือก “จังหวัด และ อำเภอ” หรือ “ค้นหาตำแหน่งด้วยค่าพิกัด” > ระบบจะแสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ > เลือกพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว (N) และ สพด. จะคัดเลือกพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่เป็นหลัก

๒) ใช้แอปพลิเคชัน LDD Zoning เลือก “จังหวัด และ อำเภอ” หรือ “ค้นหาตำแหน่งด้วยค่าพิกัด” > เลือกชนิดพืช “ข้าว” > เลือกระดับความเหมาะสม N > ระบบจะแสดงข้อมูลพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว (N) และ สพด. จะคัดเลือกพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่เป็นหลัก

๓) พิมพ์เป็นแผนที่สำหรับออกไปปฏิบัติงานในภาคสนาม ในกรณีนี้อาจไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตและสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่

๒.๑.๒ สพด. ใช้โปรแกรม ArcGIS เปิดข้อมูลพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (Shape File) โดยเปิดซ้อนทับกับข้อมูลแผนที่ภูมิประเทศ (Topographic Map) และ แผนที่ขอบเขตการปกครอง > เลือกพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว (N) โดยพิจารณาพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่เป็นหลัก

๒.๒ การสำรวจพื้นที่ภาคสนาม ใช้ Smart Phone หรือ Tablet อย่างน้อย ๓ เครื่อง

๒.๒.๑ ใช้แอปพลิเคชัน Agri-Map โดยใช้ฟังก์ชัน “Google street view” และ ฟังก์ชัน “การนำทาง” เพื่อนำทางไปยังพื้นที่เป้าหมาย ตามข้อ ๒.๑

๒.๒.๒ ใช้แอปพลิเคชัน Ling สำหรับวาดรูปแปลงที่ดินและคำนวณขนาดที่ดินได้ทั้งบนภาพดาวเทียม โดยหน่วยที่ใช้เป็นหน่วยการวัดพื้นที่ คือไร่ งาน ตารางวา

๒.๒.๓ ใช้แอปพลิเคชัน GPS Map camera สำหรับถ่ายรูปพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งจะแสดงภาพถ่าย พร้อม ค่าพิกัดและตำแหน่งบนแผนที่ Google Map อยู่ในภาพเดียวกัน

การเข้าพื้นที่ในบางครั้ง เจ้าหน้าที่ สพด. จะต้องติดต่อประสานงานกับหมอดินอาสา/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน เป็นผู้พาเข้าไปในพื้นที่

๒.๓ วิธีการปรับปรุงข้อมูลการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสม ด้วยฟังก์ชัน Red Line เป็นการปรับปรุงข้อมูลแบบ Near Real Time

๒.๓.๑ นำเข้าข้อมูลพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนการใช้ที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม ที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม ผ่านแอปพลิเคชัน LDD Zoning ด้วยเมนู Red Line โดยการตัด เจาะพื้นที่ และวาดแปลงใหม่ พร้อมทั้งใส่รายละเอียดเพิ่มเติม เช่น รูปภาพ และรายละเอียดการปรับเปลี่ยน เป็นต้น

๒.๓.๒ สพด. ส่งข้อมูลการปรับเปลี่ยนการใช้ที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม ผ่านแอปพลิเคชัน LDD Zoning ให้ สพข. ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และติดตามผลการปฏิบัติงานว่าครบถ้วนตามเป้าหมายที่กำหนดให้แต่ละเดือน หรือไม่

๒.๓.๓ ศทส. ได้ Download ข้อมูลพื้นที่ปรับเปลี่ยนเป็นราย Polygon ที่ผ่านการตรวจสอบความครบถ้วนจาก สพข. มาแล้ว โดยนำมาจัดทำเป็นชั้นข้อมูลรายอำเภอ/จังหวัด ด้วยโปรแกรม ArcGIS เสร็จเรียบร้อยแล้ว และ Upload ขึ้นสู่ระบบไปแล้วจำนวน ๒๐๙,๗๔๔.๕๙ ไร่ เพื่อให้บริการเป็นชั้นข้อมูล (Layer) ใหม่ โดยสามารถเรียกดู และค้นหาข้อมูล ได้จากระบบ LDD Zoning โดยการเรียกดูข้อมูลสามารถเลือกฟังก์ชัน ชั้นข้อมูล > เลือกชั้นข้อมูล “ข้อมูลการปรับเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดิน” > เลือกข้อมูลที่ต้องการแสดง > ระบบจะแสดงข้อมูลตามเงื่อนไขการเรียกดูข้อมูล และการค้นหาข้อมูลสามารถเลือกฟังก์ชัน ค้นหา > เลือกชั้นข้อมูล “ข้อมูลการปรับเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดิน” > เลือกขอบเขตที่ต้องการค้นหา (จังหวัด อำเภอ ตำบล) > เลือกพื้นที่หลังการปรับเปลี่ยน > ระบบจะแสดงข้อมูลตามเงื่อนไขการค้นหา (เอกสารแนบ ๓)

๓. ปัญหาอุปสรรค

๓.๑ ต้องการให้ระบบ Zoom to login ไปยังพื้นที่จังหวัด ที่มีการเข้าใช้งานระบบ และต้องการให้ระบบเปลี่ยนสี (Thematic map) ขอบเขตที่ส่งงานผ่านแล้ว

๓.๒ การใช้ระบบ LDD Zoning บน Mobile มีข้อจำกัดเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ต บางพื้นที่ไม่มีสัญญาณ และเจ้าหน้าที่ต้องใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตส่วนตัว

๓.๓ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการออกสำรวจพื้นที่ไม่ทันสมัย

๓.๔ บางจุดสภาพพื้นที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น พื้นที่รกทำให้เข้าถึงพื้นที่ลำบาก ส่งผลให้ทำงานช้า

๓.๕ พื้นที่บางพื้นที่มีการปลูกพืชสลับกันในรอบปีเป็นประจำทุกปี ไม่ได้เป็นการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เป็นพืชอื่นอย่างถาวร

๓.๖ ขาดความชัดเจนในการปรับเปลี่ยนข้อมูลในพื้นที่ S๓ ว่าต้องดำเนินการด้วยหรือไม่

๓.๗ การสำรวจในแต่ละพื้นที่ใช้เวลามาก แต่พื้นที่เป้าหมายมีจำนวนมาก ส่งผลให้ปฏิบัติงานไม่ได้ตามเป้าหมาย

๓.๘ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่มียกประมาณสนับสนุนภารกิจนี้

๔. ความต้องการขอรับการสนับสนุนจาก กรมฯ

๔.๑ ต้องการให้กรมฯ กำหนดเป็นนโยบายการปรับปรุงข้อมูลการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสม ด้วยระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD Zoning) เพื่อจะได้รับทราบและถือปฏิบัติร่วมกัน

๔.๒ ต้องการเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม (GPS) กรณีไม่มีสัญญาณเครือข่ายมือถือ และ Tablet ที่มีจอกว้างขนาด ๘ นิ้วขึ้นไป พร้อมปากกา และ เครื่องพิมพ์ (Printer) A3 สำหรับพิมพ์แผนที่

๔.๓ ต้องการงบประมาณในการสำรวจภาคสนาม